

Pad u Uniju bez duše

Andrija Crnković

andrija.crnkovic@pravst.hr

Čuje se (sa svih terasa zlodušnog biropolitičkog zigurata): *Hrvatska je na sigurnom putu u Europsku uniju*. Ta telekratska obznana sada zveči kao gorak prijekor i zakašnjela opomena. Daleko je Hrvatska od cjelovite sigurnosti svoje neokrnjene kulturne i političke samobitnosti. Dapače, Lijepa naša je u oktroiranom padu u Uniju bez duše. Ona se naočigled strmoglavljuje u kozmokratski nedogled jedne kristijanofobične konglomeracije okljaštrenih identiteta, većma bespogovorno, u neoliberalnoj ekstazi svetogrдне brzine – *širom zatvorenih očiju* – bez kritičke svijesti o sebi i svojim živodajnim interesima.

Takoreći iz sata u sat raste plimni val opravdanog građanskog nezadovoljstva. *Horribile auditu* sasvim obični ljudi više ne vjeruju da ih itko može zaštititi od ovih podmuklih pretpristupnih udaraca koji sveudilj pljušte – *nai-zgled načelno* – dok se »dvogrbi Zagreb« službouljudno ukipio u bestidnoj pozi glavnog zapadnobalkanskog stovarišta geopolitičkih ultimatumata. Riječju, sve je manje onih odvažnih i kroatocentričnih značajeva koji mogu potaknuti nov zamah razigrane izvrsnosti. Nove povezničke ideje i nova preporodna gibanja. Nikog tko bi u ovom mrklom intervalu mogao ozbiljiti spasonosnu ideju svehrvatskog jedinstva.

Zašto je tomu tako? Najprije zato što imamo političku nomenklaturu kakvu manje-više i zaslužujemo: *neuku i bahatu vlast koja efektivno ne upravlja, i guzičastu oporbu koja komforno drijema na kreativnom minimalcu*. Zaozbiljno, nijedna politička stranka koja vlastoljubivo parazitira na ovoj smežuranoj kiflici slomljenih zagrljaja ne može se smatrati zbiljski demokratskom. I ta je žalobna činjenica onaj partitokratski kolac-podupirač ove strukturne građansko-projektivne nemoći koja oduzima i zrak i svjetlo našim samorazumljivim moralnim očekivanjima. Naravno da ovaj gnjusobni i otužni pačvork naših [ritualno?] zavađenih jednoperspektivističkih narcizama – koji se *od oculus* cjenkaju i glože za što veći udio mrvica što sporadično padaju s retrovelikaškog stola – itekako odgovara umreženim i prepredenim kreditorima prokrustovske nivelacije.

U tom brodolomu morala i pameti izgubili smo i dragocjeno vrijeme i temeljno povjerenje za jednu neustrašivu i opstanka vrijednu državotvornu pilotažu kroz hridovite tjesnace oštrozubih kozmokratskih rješidbi. Nipošto ne smijemo smetnuti s uma ortopolitički teorem Vlade Gotovca koji glasi: *Savez za Hrvatsku je onoliko slab koliko je jaka njegova najpokvarenija stranka.*

Da sve bude puno gore, i ova proždrljiva eurounijska konglomeracija *de facto* uvijek može više *dočarati* negoli *pružiti*. Dakle, u tom kavezu rokče klonirano prasence. Ljudi moji, budimo stvarni, ne može se sanjati o hrvatskoj slobodi, i cjelovitoj domovinskoj sigurnosti na anglo-američkom jeziku → neka vrsta telekratski zašiljenog novogovora. Naprotiv, naše osebujno opažanje novoizdignute zbilje, naše uporišne vrijednosti i plodoređi znanja, i naši autohtoni alati za razvojno-kritičko, tj. ideoprotejsko pre/osmišljavanje pre-grijane sadašnjosti mogu se usklađeno razvijati samo u toplom krilu očuvane jezične baštine.

»Ne postoje 'mali jezici'. Svaki jezik sadrži, artikulira i prenosi ne samo živi naboj proživljenog sjećanja nego i razvojnu energiju svog 'vremena budućeg', svoj potencijal za sutrašnjicu. Smrt nekog jezika je nepopravljiva, ona umanjuje mogućnost čovjeka. Europu ne ugrožava ništa radikalnije – 'u korijenu' – od one deterdžentske, eksponencijalne plime anglo-američkog jezika, od jednoobraznih vrijednosti i jednoobrazne slike svijeta, koju taj svegutajući *esperanto* nosi sa sobom. Kompjutor, populistička kultura i masovno tržište govore anglo-američki, od noćnih klubova Portugala do štandova s brzom hranom u Vladivostoku. Europa će doista propasti ako se ne bude borila za svoje jezike, za lokalne tradicije i društvene autonomije.«¹

Na našu veliku i samoskrivljenu nesreću, dičan hrvatski identitet – jošte u plinovitom agregatnom stanju – p/obijeden je zlatnom kreditnom karticom iz dijabolične emisije transpolitičke zaklade Zlog. Omnipotentnim zamahom ordinarne gebelsovštine – *što sveudilj hlapi iz framasonskih medija* – hrvatski republikanizam je bačen *sub umbra auxillii*² u bunar klerikalnog natražnjaštva i paleopolitičkog desnila; ter sad vjerodajno pulsira još samo u blagom marijanskom bogočašću, i jetkoj zlovolji patriotske krševine. Da je (i) Hrvatima do/suđeno hrvati se u blatu svojevrzne *demokrate*: to je oštromni T. S. Eliot obznanio još u ožujku 1939. godine – u nizu predavanja što ih je na poziv predstojnika i profesora koledža *Corpus Christi* održao na Sveučilištu u Cambridgeu – logički besprijekorno izvedenim ekstrapolacijama.

»To da liberalizam tendira prema nečemu što se od njega u mnogome razlikuje jest svojstvo koje je sadržano u samoj njegovoj naravi. On je, naimе, sklon oslobađanju energije, a ne njezinu akumuliranju, labavljenju, a ne učvršćivanju.

¹ George STEINER, *Ideja Europe*, Zagreb, Antibarbarus, 2009, 38-39.

² Zloporaba pod vidom pomaganja, kao da se pruža pomoć (*lat.*).

(...) Uništavajući tradicionalne društvene običaje ljudi, rastvarajući njima vlastitu kolektivnu svijest na njezine pojedinačne sastavne dijelove, dajući za pravo mišljenjima najnerazboritijih među nama, nadomještajući obrazovanje stručnim znanjem, više potičući ljude da stječu vještine nego mudrost, hrabreći skorojeviće umjesto osposobljenih, potičući ljude da *napreduju*, pri čemu ističe da je alternativa napredovanju beznaдна apatija, liberalizam pripravlja put nečemu što je njegova vlastita negacija: umjetnoj, mehaniziranoj i brutalnoj kontroli kao očajničkoj protuteži svome vlastitu kaosu.«³

Logično, na krvotopnoj razvalini komunističkog nebosklona htjeli smo *svoju državu* – ne mareći pritom dovoljno za stjenice u državotvornom tkanju. Željeli smo nešto *kud-i-kamo* bolje i pleterno pravednije. Nažalost, ispalo je skroz drukčije: *vulgarno i tuđe*. Ova proždrljiva ekonomistička aberacija uzela je i previše za/maha. Kanibalizirani tržišni poredak u svakoj prilici govori samo i jedino jezikom Njegovog Burzovnog Veličanstva Novca. Apologija novog individualizma transmutilira ego u apsolutnu vrijednost. *Sve se trži*. Gojan profit povazan se izruguje anoreksičnoj vrlini. Naša povodljiva pozornost sveudilj trpi zlosilje dopadljivo ambalažirane laži o zdravlju, ljepoti i sreći – i sve to pod krinkom tobože neospornive znanstvene objektivnosti. Veliki trgovački lanci hiperbolično zvekću na našim jarećim gležnjevima (*I'll shop till I drop!*). Ideoprotejski potencijali posvuda kržljave, ponajprije u kastriranom jeziku. Nigdje vedre srčanosti, nigdje plemenita uzbrežja!

I pokorena Hrvatska, među inima, traži svoj put oslobođenja iz dužničkog ropstva. Koliko vidim, htjela bi se duhovno osvijestiti i prozračiti; htjela bi iznova pronaći svoju političku osebnost i državotvornu samorazumljivost. Međutim, hrvatska *res publica non integra* sporo i nevoljko preispituje svoju savjest (ukaljučeno poglavlje 21), kolebljivo goneta svoju ozeblu prošlost i, susljedno, unezvijereno zirkla u vrtoglavo neizvjesnu budućnost – a to su oni tipizirani prizori iz neokolonijskog život(inj)arenja pod odurnom agendom jedne iskričavo martolozne politike.

Lav Nikolajevič Tolstoj, književni bogonosac iz Jasne poljane, mudro je krasnoslovio da svi žele promijeniti svijet, ali nitko ne želi mijenjati sebe. *A red se prvo mora uspostaviti u ljudskoj osobi: združenim naporima učevne glave i čistog srca*. Odabir krajnjeg odredišta mora biti samo i jedino naš. I upravo zato, trebamo refleksivnije i pravednije koncepte solidarno obnovljenog života – i to u jedinoj dimenziji u kojoj je dostojanstveno življenje zapravo moguće: *u sadašnjosti*.⁴

³ Thomas Stearns ELIOT, *Ideja kršćanskog društva*, Split, Verbum, 2005, 19-20.

⁴ Evo što nam je o/poručio Franz Kafka, literarni gorostas i nepomirljivi protivnik jeftinog optimizma, u svojim samoosporenim remek-djelima: *Vrijedi stvoriti povijest u kojoj bi čovjek bio glavni junak, umjesto da p/ostane besprizorni sužanj, čvrsto sputan lancima od kancelarijskog papira*.

Čovjek u neoliberalnoj kotlovnici po naravi stvari je ložač. I zato, budimo oprezniji, jer, ovo samovlade telekratske gebelsovštine opasno je po ljudsko zdravlje i u homeopatskim dozama. Ne vjerujte u sve što čujete, a samo napola u ono što vidite. *Sve je zaustavljeno na korak od stvarnosti.* Utoliko ono ukrivo sraslo uvjerenje kako nam je sve to ionako odnekud dosuđeno – besprizivno koliko i nepravedno – jošte predstavlja vrlo ozbiljan politički problem. Naposljetku, danas je puno lakše za/ostati na rubu važnih zbivanja, držati se po strani, pače kapsulirati u ove sintetičke tjeskobe i/ili impresije varljive sigurnosti. Ali, jednom kada ugasište žižak samopoštovanja, onda i sve pre/ostalo truli takoreći samo-bez-sebe. Žalopojni žargon stagnacije (i pošast lagodne viktimizacije) ukrepeljio se poput PTSP-a u mekoruni *dignitas* hrvatskoga bića. Za to vrijeme, ova bahata i džepotvorna patritokratska sljedba gro samo/nametnutih problema taji, odgađa i toli tuđim novcem.

Predugo idemo iz lošeg u gore. Otimaju nam zavičajne prostore i posvećene memorije, naš materinji jezik, naše modrooko more, ove golobrade »klikeraše« – i cijele industrije. Štoviše, i naša pitka voda hrli uzbrdo – k prljavom novcu. Takoreći iz sata u sat jača čelični pritisak da se odobri deregulacija našeg vodnog ciklusa. Užurbano se traži legislativni proscenij za novo »kaubojsko zaposjedanje«. U jednu kuvertu, potražnja za kojekakvim bitangama i zgubipucima, svih partijskih iskaznica, zasada ne splašnjava. *Svi udovi hrvatskog republikanizma okovani su vlastitom beznačajnošću.* Valja nama energično razmesti ovu zlokobnu presahlost u mišljenju i djelovanju, počev od najmanjeg izmotatora, pa sve do najvećeg imobilizatora. Nov svijet otpočinje vedrom maštovitošću. Pravednije društvo započinje velikom odvažnošću. Dok se uzgon blagozvučnog kršćanskog zauzimanja bezgranično širi snagom odricanja u korist potrebitih. Ne dvojim da će najperspektivnija strategija našeg opstanka i daljnjeg prosperiteta biti naglašeno kristocentrična.

Politika mora biti dostupna svima, čak i onim najboljima. Zašto kriti, treba otvoreno reći: ova rugobna kohorta »otimača ispunjenog sna« (B. Maruna) više strahuje od latentne izvrsnosti *iznutra*, negoli od kozmokratske podmuklosti *izvana*. Ma zamislite vi to, jedino oružje iz rasturenog arsenala narodnog blagostanja čija uporaba nije dopuštena u nazovihrvatskom koloseumčiću ostrašćene volje za fotelje jest *zašiljena refleksija*. Strašno je to čuti.

Vrli domoljubi, zasadimo u vinogradu Gospodinovom onoliko trsova mlade loze koliko po/želimo. Na rubu imperija, u srcu evanđelja.

Duh Sveti – Životvorac

Ako nešto ima bar mrvicu razloga da postoji, tu je sudjelovao Duh Sveti. Duh Sveti razlog mu je prije svakog drugog razloga. Sve je satkano od Oca po Riječi-Kristu u Duhu Svetom.

Sve je njegov simbol. I mala tratinčica, i golemo užareno Sunce, more i nebo, gotička katedrala, vlat trave, lokva vode s primjesom motornog ulja što zrcali spektar boja, mrlja otpale žbuke na fasadi, mrav što se penje uz granu, zakašnjela snježna pahuljica. Da nije tako, ne bi bila moguća poezija. Svijet je govor o nadsvijetu, život je simbol Života. Ništa nije sasvim nijemo. Najviše se rječitosti krije upravo u šutnji. U potpunoj tišini čujemo bljesak njegove sveobuhvatne prisutnosti. U svemu je Riječ što je protjerala sve kroza sve. Svaki oblutak šuti tajnu Njegove blizine.

Iz Rječi u Duhu izvire sve. No, najviše od svega život. Prebogat i preplodan, od bakterije i komarca do ptice i čovjeka. Izvire u Duhu razdavanja i žrtve iz Riječi u svemu, po zakonu umiranja i uskrsnuća. Sve je smrt i hrana, sve se razdaje, sve je tu zbog drugog, i sve drugo je tu zbog jedinke kojoj se predaje. Pa ako te ne ljubi sama hrana, nesvjesna tebe, ljubi te Bog koji ti se u hrani predaje. Život se preljeva u život nošen nabujalim valom ljubavi što se prelio iz Duha Svetog. Sve je plodno i teži rađanju, sve se umnaža, hrani i razdaje kao hrana drugome.

Pa ako na tjelesnoj i životinjskoj razini vidimo djelovanje Duha, utoliko više je on prisutan na razini osobne ljubavi, gdje smo mnogo bliže izvoru, Bogu kakav je u sebi.

Gdje iz vječnosti nastaje vrijeme, iz slobodnih Božjih Osoba mnoštvo slobodnih ljudskih osoba, tu Duh Sveti otvara svoj prostor mogućnosti, susret mene i istinski drugog u ljubavi.

*Josip Sanko Rabar, Radosna uvjerenja, "Duh Sveti – Životvorac";
iz knjige ogleđa, sređenih za tisak. Po dopuštenju autora.*